

Developing the learning environment

ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು

Teacher Education
through School-based
Support in India
www.TESS-India.edu.in

<http://creativecommons.org/licenses/>

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF 2005) ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (2009)ಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾದಾಸೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳು ಸದೃಢವಾದ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡುವುದೇ ಟೆಸ್ - ಇಂಡಿಯಾ OERನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ'ಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸಾಧನ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ, ಬೋಧನೆಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. OER ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಘಟಕಗಳನ್ನು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನೂತನ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಟೆಸ್ ಇಂಡಿಯಾ OERನಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಟೆಸ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ -ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ವೀಡಿಯೋ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಟೆಸ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ತಯಾರಿಸಿದ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳ ಸಮೂಹವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. (ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ) ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಈ ಕ್ಲಿಪ್ ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೇ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನಡತೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಕರು ಗುರುತಿಸಲು ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಲಿಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ವೀಡಿಯೋ ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ OERಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು, ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಬಳಕೆದಾರರು ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್, ಪಿಸಿ, ಡಿ.ವಿ.ಡಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಬಳಸಲು ಬಳಕೆದಾರರು ಇವುಗಳನ್ನು ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

<http://www.tess-india.edu.in/>

Version 2.0 ES13TESSKNV1
Karnataka

Except for third party materials and otherwise stated, this content is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike licence: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

TESS-India is led by The Open University UK and funded by UK aid from the UK government

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲೇನಿದೆ?

ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಬಯಸುವಿರಿ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಜೀವನದ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಒಳನೋಟ ಮತ್ತು ಸದಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಮಕ್ಕಳು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಗುವಾಗಿರಬಹುದು. ಇದು ಉತ್ತೇಜಕವಾದುದು ಹೌದು, ಎದೆಗುಂದಿಸುವಂತಹುದು ಹೌದು. ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ತರಗತಿ ವಾತಾವರಣ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ನಿಮಗೂ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತರಗತಿ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಹಲವಾರು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಈ ಘಟಕವು ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ (topic)ವನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿ, ಪರಿಶೋಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ನೀವು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು

ಈ ಘಟಕದಿಂದಾಗುವ ಕಲಿಕೆ

- ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು
- ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು
- ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಾರ್ಗ ಏಕೆ ಪ್ರಮುಖ?

ತರಗತಿಯ ಭೌತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಾತಾವರಣ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಧನಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಲು ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರದ ಮೂಲಕ ಆಲೋಚನಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೀವು ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೌತಿಕ ವಾತಾವರಣ ನಿಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ನೀವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಭರಿತರಾಗಿದ್ದರೆ ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ತರಗತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು (ಚಿತ್ರ 1). ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸುಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ

Figure 1 A colourful and stimulating classroom will improve your students' wellbeing, motivation and achievement.

1 ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು (ಬೆಳೆಸುವುದು)

ವಿಡಿಯೋ: ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು

ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಿಸುವುದರ ಬಗೆಗಿನ ವಿಡಿಯೋದಿಂದ ಆಯ್ದು ಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಿರಿ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ 1ನ್ನು ನೀವು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲ 1 'ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು' ಓದಿರಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಾಗ ನೀವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1: ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ಲೆಕ್ಕ ವಿಮರ್ಶೆ

ಮುಂದಿನ ವಾರದ ಒಂದು ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ನೀವು ಬೋಧಿಸುವ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಿ. ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸೆಕೆ ಅಥವಾ ಚಳಿ ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ಕಡೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಗರಿಷ್ಠ 10 ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಒಂದು ಮೇಜು
- ಚಿತ್ರಿಸಲು ಕೆಲವು ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಗಳು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುರ್ಚಿ ಮತ್ತು ಮೇಜು

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೈಜವಾದ ಗುರಿಗಳು ಯಾವುದು? ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನೀವು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆಯೇ?

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಬದಲಿಸಬಹುದು? ಮತ್ತು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದು?

ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಎತ್ತಿಡಿ, ಬಳಿಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಮಾರ್ಥಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂದರ್ಭ ಅಧ್ಯಯನ 1: ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತಾರವರ ಶೋಧನೆಗಳು

ಕವಿತಾರವರು 5ನೇ ತರಗತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಶ್ರೀ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆದರು. ಪಾಠಕ್ ರವರ ವರ್ಗ ಕೋಣೆ, ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಕವಿತಾರವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ನಂತರ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಏಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅನ್ವೇಷಣಾ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ತರಗತಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಿತ್ತು. ನನಗೆ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಇದರಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಗುಂಪು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಾಡಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮೈ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಪಾಠಕ್ ರವರು ತನ್ನ ತರಗತಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವರ ತರಗತಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಲೇಬಲ್ ಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ನೋಡಲು ಬಯಸುವರೆಂದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲು ಪುನರ್ ಚಕ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಬಳಸಬಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ವಾರಗಳು ನನ್ನ ವಿರಾಮದ ಹಲವಾರು ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನನ್ನ ತರಗತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕಳೆದೆ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದವು:

- ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಹೇಗೆ ಕುಳಿರಿಸಬಹುದು?
- ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿಕರವಾಗಿಸಲು ನಾನೇನು ಮಾಡಬಹುದು?
- ಯಾವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಗಬಹುದು
- ನಾನು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತು ಮಕ್ಕಳು ಏನೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಬಹುದು?
- ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಅವರನ್ನು ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲೆ? ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು?
- ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಕಷ್ಟ ಹಲಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮುಚ್ಚಳಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ.

ನಾನು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಊರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುನರ್ ಚಕ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಹಳೇ ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಅಂಗಡಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಮೊದ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಮರುಕ ತೋರಿದರು. ಪೋಸ್ಟರ್, ಬುದ್ಧಿಮಂಥನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಇತರ ಮಾಡಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ದೊಡ್ಡ ಹಾಳೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಲಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಯೋಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ಈಗ ನಾನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಿರುವೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು

ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿ ಕೋಣೆ ಕುರಿತು 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಬಳಸಿದೆ

- ಈ ಕೋಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವಿರಿ?
- ಏನನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ?
- ಇದನ್ನು ಚೆಂದದ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಾಗಿ ನಾವು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನೀವು ಚಿಂತಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಅವರಿಗೆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಅಭ್ಯಾಸವಿರುವುದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೇಳಿದೆ, ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪು 3 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು, ನಾನು ಅದನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದೆ. ಮುಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಓದುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮೊದಲು ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸೋಣ ಎಂದೆ. ಅವರೇನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರನಡೆದರು

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ಕವಿತಾರವರ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯ ಹಾಗೂ ಅವರ ತರಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರ ಕಾರಣಗಳ ಕುರಿತು ನೀವು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಿರಿ? (ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು?)
- ಅವರ ಕೆಲವು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು (idea) ಹೇಗೆ ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು?

ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ, ಕವಿತಾರವರು ತಮ್ಮ ವರ್ಗಕೋಣೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಲು ಬಯಸುವರೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರೇ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಕವಿತಾರವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎರಡೂ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ

2 ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ space ಅನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು (ನಿರ್ಮಿಸುವುದು)

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೀವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ತರಗತಿ ಒಳಗಡೆಯೇ ಭೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಇದು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರೇಪಣಾಕಾರಿ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೇ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿರುವುದು, ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಜೋಡಿಯಾಗುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವಿಡಿಯೋ: ಪಾಠಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು

ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಒಳನೋಟ ಗಳಿಸಲು ಮುಖ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾದ 'ಪಾಠಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದು' ನೀವು ಓದಲು ಬಯಸಬಹುದು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಆಲೋಚಿಸಲು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕುರಿತ 'ಸಂಪನ್ಮೂಲ 2' ನ್ನು ಓದಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2: ಯೋಚಿಸಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡುವುದು

ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ, ಉತ್ತಮವಾದ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಳಕೆವೊಡೆಯಲು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಅನ್ವೇಷಿಸಲು, ನೀವೊಂದು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಎಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೋ, ಅದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಈ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಓದಿ ನಂತರ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಾಗ ಮೊದಲ ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆಯೇ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ. ಕಾಲಾ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಗಮನಿಸುವಿರಿ (ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ) ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿರಿ. ನಂತರ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರಿ.

1. ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಬಯಸುವಿರಿ?
2. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು (topic) ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿರಿ?
3. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಾಠದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಮಘಟಿಸುವಿರಿ? ಗುಂಪಿನಲ್ಲೆ? ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಗೆ (idea) ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಿರಿ?
4. ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ (ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ) ಪ್ರತಿ ಘಟಕಕ್ಕೂ ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಗೆ (idea) ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಿರಿ?
5. ನಿಮಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬೇಕು? ಇವು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ?
6. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರು?
7. ಅವರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕತ್ವ ನೀಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೇಳುವಿರಿ?
8. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು(ಕ್ರೋಢಿಕರಿಸಲು) ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗಬಹುದು?
9. ಮೊದಲನೆಯ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಯಾವ ದಿನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಿರಿ?
10. ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಿರಿ?
11. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀವು ಸಂಘಟಿಸುವಿರಿ?
12. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು variabilities ಹತೋಟಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಿರಿ?

ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಒಂದು ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹಾಗೂ ತರಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನೀವು ಹೇಗೆ ಬಯಸುವಿರಿ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ನೀವು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಲಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆಲೋಚನೆ ನಿಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿದೆಯೇ?
- ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಲು ಸಿದ್ಧವೇ?

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಾಗ (ಬೆಳೆಸುವಾಗ) ನೈಜ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲದನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಬಹುದು. ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಾರಂಭ ಎಕೆಂದರೆ ತರಗತಿಯ ಭೌತಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಮೇಲೆ ಇದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವು ಹೌದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 3: ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು

ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನೀವು ಬಳಸಲು 'ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು' ಎಂಬ ಸಂಪನ್ಮೂಲ 3. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಓದಿರಿ ತರಗತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀವು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಲು 15 ನಿಮಿಷ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಎತ್ತಿಡಿ. ನೀವು ಏನು ಮಾಡಲು ಬಯಸುವಿರಿ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಟುವಟಿಕೆ 1ರ ಬಗೆಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಓದಿರಿ.

ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ನಂತರ, ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನ ವಕ್ತಾರರು ಗುಂಪಿನ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿರಿ. ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ನಂತರ ತುಂಬಾ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಯಾವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿರಿ. ಉದಾ: ಕುಂಡಗಳಿಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಇಂತಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನಂತರ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನೀವು ಆಲೋಚಿಸಬಹುದು. ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಜೋಡಿಸಲು ನೀವು ಬಯಸಬಹುದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲೊಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಉದಾ: ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿಡಲು, ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಹುಡುಕಲು, ಅವರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದನ್ನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಳಸಬಹುದು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಕೋಪಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆ ನೋಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ, ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು?
- ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತೆ? ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ? ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬದಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನೀವೆಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ?
- ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ?

3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಭಾವನೆ ಮೂಡುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತರಗತಿಯ ನಿಯತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ತರಗತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಲಯದ ಎರಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದರೆ: ನಡುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ನೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಂತಹ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಹ ರೀತಿಗಳು. ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇರುವ ಬದಲು, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಒಟ್ಟು ಜವಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಗೌರವಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಬಗೆಗಿನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ, ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು?

ಸಂದರ್ಭ ಅಧ್ಯಯನ 2: ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶಸ್ವಿನಿಯವರು ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ - ಒಂದು ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಕಾರ್ಯ

ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶಸ್ವಿನಿಯವರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಕಿ. ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದರು. ಒಂದು ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜನಾಂಗದ ನಿತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸತೆ ಇರುವ ಕಾರ್ಯವೊಂದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಾದ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಬರೆದ ಹಾಗೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಓದಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. (ಚಿತ್ರ 2)

5ನೇ ತರಗತಿ ಪ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ

ನೀವು ಬೀಜಗಳ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬೀಜಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯದ ಕಾರಣ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾನು 4 ದೊಡ್ಡ ಚೀಲ ಅವರೆಕಾಯಿ (Rajma beans) ನೆಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುವ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನಾನು ಉಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ನನಗೆ ದಿಗಲಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಬೀಜಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಅದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಬೀಜಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ನೀವು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವರದಿಯನ್ನು ನನಗೆ ನೀವು ಕಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳು

ದೇಸಾಯಿ

ಚಿತ್ರ 2 ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಕುರಿತು ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶಸ್ವಿನಿಯವರ ತರಗತಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ.

ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಓದಿದ ಕೂಡಲೇ, ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೇಸಾಯಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕನಿಕರ ಪಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಉತ್ಸುಕರಾದರು.

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಯೋಚಿಸಲು ಕೇಳಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕಷ್ಟ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದೆ. ನಂತರ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಸರಿಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಗೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು? ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು? ಎಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದಳು/ನು. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು 6 ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ, ಅವರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಏನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಬೀಜಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ಕಾಲಾ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾವು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ನನ್ನ ಆಶಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೆ. ನಾವು ಅಷ್ಟೊಂದು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ತರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬಹುದು?

ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಾ ಇಡೀ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದೆ. ನಾನು ಪಾಠವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ, ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತಳಾದೆ. ನಾವು ಜಾಸ್ತಿ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಬೀಜಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆಯೇ? ಎಂದು ಒಂದು ಗುಂಪು ಕೇಳಿತು. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಗುಂಪು ಒಂದು ಬೀಜವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಬೀಜವನ್ನು ನೆಡಲು ಒಪ್ಪಿದವು. ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಗುಂಪು ಬೆಳಕು, ನೀರು, ಮಣ್ಣು, ಆರೈಕೆ ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ಬೀಜವನ್ನು ನೆಟ್ಟರು.

ಒಂದು ಗುಂಪು, ತುಂಬಾ ನೀರು ಹಿಡಿಯುವ ಒಂದು ಕುಂಡವನ್ನು ಬೀಜದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಉಷ್ಣತೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿರುವ ಬೀಜವೊಂದನ್ನು ಫ್ರಿಜ್ ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿತು.

ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸರಳ ಚಾರ್ಟ್ ನೀಡಿದೆ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿ 2 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, 2 ವಾರದ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದರು; ಉಳಿದವರು ಲೇಬಲ್ ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು. ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀನಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಳೆದರು.

ಚಿತ್ರ 3 ಬೆಳಕು ದೊರೆಯದ ಬೀಜಗಳು.

ಅವು ಬೆಳೆದಂತೆ, ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿ ಕುಂಡದ ಮೇಲೂ , ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಚಾರ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿದೆವು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಅವರವರ ಗಿಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಕೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದೆವು. 'ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಒಂದು ಪೋಸ್ಟರ್ ನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದೆ, ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದು ಚಾರ್ಟ್ ಗಳ ಪಕ್ಕ ನೇತು ಹಾಕಿದೆ. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಗಮನಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಮೊಳಕೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಆಚೆ ಇಣುಕಿದಾಗ ತುಂಬು ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿತು. ಅದು ಯಾವ ಬೀಜ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು.

ಮೂರು ವಾರಗಳ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಬೀಜಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರೇನು ಮಾಡಿದರು, ಎಂತಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಈ ಸಾಕ್ಷ್ಯವು ಬೀಜಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುರಿತು ಏನು ಹೇಳಿತು ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೂ ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ವಾಪಾಸ್ಸು ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಚಾರ್ಟ್ ಗಳ ಪಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಬೀಜಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ನಾನು ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟೆ. ನಂತರ ಸಸ್ಯಗಲ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ, ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ

ಪ್ರದರ್ಶಕದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿದೆವು. ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಘಟಕಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಸದ್ಯದ ಯೋಜನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಾರ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಳಸುವುದು ಆಗಬಹುದು.

ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ, ನೋಡಲು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುವ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತ್ತು.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ಏಕೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶಸ್ವಿನಿಯವರ ಪಾಠ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು ಎಂದು ನೀವು ಆಲೋಚಿಸುವಿರಿ?
- ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಿರಿ?

ಚಟುವಟಿಕೆ 4: ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು

ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಿರಿ? ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶಸ್ವಿನಿಯವರಂತೆ ನೀವು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬಳಸುವಿರಾ? ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರ ಯೋಜನೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವಿರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಿರಿ? ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಡುವಿರಿ ಹಾಗೂ ದಾಖಲಾದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೇತು ಹಾಕಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ (ದಾಖಲಾತಿ ಹಾಳೆಯ ನಮೂನೆಗಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ 4ನ್ನು ನೋಡಿ) ಮಕ್ಕಳು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಹಿಸಲು ಈ ಪ್ರದರ್ಶಕವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ

ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು?
- ಯಾವುದಾದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡಿರಾ?
- ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ? ವಿಶೇಷ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದರು? ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಿದೆಯೇ? ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯದು?
- ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಂದ ನೀವು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸಂತಸವಾಗಿದ್ದೀರಾ?
- ಇದು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜನದಾಯಕ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆಯೇ?
- ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನೀವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

4 ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರದ ಮುಂದುವರಿದ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂವಹನಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ವಾರ್ತಾ ಫಲಕವೊಂದನ್ನು ಇಡುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ನೋಡಿದ್ದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇದು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಕಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನೀವು ಆಲೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಕೂಡ.

5 ಸಾರಾಂಶ

ಚಿಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಹೊಸ ನಿಯತ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯವಹಿಸುವ ರೀತಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಘಟಕವು ತೋರಿಸಿದೆ. ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಈ ಘಟಕವು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದೆ. ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನೆಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜನದಾಯಕ ಅಂಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರ ವೃದ್ಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಸುಭದ್ರವಾಗಿರುವ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆಸಲು ನೀವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು (topic) ನಿಭಾಯಿಸುವ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅವಕಾಶಗಳು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಯೂ ಒಳಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ, ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿವರಿಸುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಲೋಚನಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 1: 'ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು' ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನು?

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ, ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಈ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ, ಸಂಭ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಾತೀತವಾದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳು ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲವು. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. 2014ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮೋದಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಜಾತಿ, ಅಥವಾ ಆದಾಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಬೇರೆಯವರ ಕುರಿತು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದಿರಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದು ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಲು ನೀವು ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಗಳು

- **ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದು(noticing):** ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಹುಬೇಗ ಗಮನಿಸುವರು, ಯಥಾಧ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಹಾಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹಿಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಬಹುಬೇಗ ಗಮನಿಸುವವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾದಾಗ ಹಾಗೂ ಅವರು ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹೇಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ, ಅವರ ಮನೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೀರಿ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಡೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನಿಯತವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವ ಅಥವಾ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.
- **ಆತ್ಮಗೌರವದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು :** ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳೆಂದರೆ ತಾವು ಏನಾಗಿರುವರೋ ಆ ಕುರಿತು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮಗೌರವವಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಬಲ ಹಾಗೂ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತರರೊಂದಿಗೆ, ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೀವು ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲೀರಿ; ಈ ಶಕ್ತಿಯ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ಎಚ್ಚರವಿರಲಿ ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬಳಸಿ.
- **ನಮ್ಯತೆ (flexibility):** ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆನಿಸಿದಾಗ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ. ನಮ್ಯತೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಬಹುದು.

ಸದಾಕಾಲ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಮಾರ್ಗಗಳು:

- **ಉತ್ತಮ ವರ್ತನೆಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವುದು:** ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪು, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಲಿಂಗವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರಿ. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಿರಿ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬೆಲೆಕೊಡುವಿರೆಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಾಠದ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಗೌರವದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ, ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ತರಗತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ.
- **ಉನ್ನತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು:** ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದುದಲ್ಲ; ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಸರೆ ನೀಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯಬಲ್ಲರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬಲ್ಲರು. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನೀವು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ, ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಂದಿಗೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿ. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಿಮಗೆ ಉನ್ನತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಲಿಯಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವರ್ತನೆಯ ಕುರಿತಾಗಿಯೂ ಉನ್ನತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿರಬೇಕು. ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.
- **ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ:** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬರೆಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ; ಇತರರು ಮನೋನಕ್ಷೆ (mind map), ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರು; ಕೆಲವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕ್ರಮ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ

ಹೊಂದಲಾರದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬಹುದು.

- **ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧೀಕರಿಸಿ:** ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ನೀವು ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸುವ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಸಾಧ್ಯವಿರುವೆಡೆಯೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಂದಿಸಬಹುದು.
- **ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ:** ನೀವು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಯೋಚಿಸಿ. ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ; ಅವರನ್ನು ಕುರಿತಲ್ಲ. 'ನೀನು ಈ ದಿನ ನನಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ' ಎಂಬುದು ಬಹಳ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಟೀಕೆ. ಬದಲಾಗಿ, 'ಈ ದಿನ ನಿನ್ನ ವರ್ತನೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಿದೆ. ನಿನ್ನ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರಣವಿದೆಯೇ?' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಉತ್ತಮವಾದುದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹುದಾಗಿದೆ.
- **ಏಕಪ್ರಕಾರದ ಸವಾಲುಗಳು:** ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಏಕಪ್ರಕಾರವಲ್ಲದ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಂತಹ ಮಾದರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಲಿಂಗ ಏಕಪ್ರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಿ; ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು.

ಸುಭದ್ರವಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ.

ಶಾಲೆಯು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸುಭದ್ರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ ಹಾಗೂ ಗೌರವದಿಂದಿರಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನೀವು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದೀರಿ. ವಿಭಿನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ತರಗತಿಯು ಹೇಗೆ ಕಾಣಬಹುದು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಅನಿಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿ. ದೈಹಿಕ, ಶ್ರವಣ, ದೃಷ್ಟಿ ಸಮಸ್ಯೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ತಲುಪಲು ಅವಕಾಶವಿರುವೆಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವದವರು ಹಾಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಮನ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಹರಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಗೆ ತೊಡಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೋಧನಾ ಮಾರ್ಗಗಳು:

ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಹಲವಾರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಈ ಕುರಿತು ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- **ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಿಕೆ:** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೈಮೇಲೆ ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಅದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತರಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ನೀವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದವರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದಾಗಿ ಇಡೀ ತರಗತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ; ನಂತರ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರ ಬದಲು, ಹಿಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಗೋಡೆಯ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಆಲೋಚಿಸಲು ಸಮಯ' ಕೊಡಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಜೋಡಿ ಅಥವಾ ಗುಂಪು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಇಡೀ ತರಗತಿ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬಹುದು.
- **ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:** ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ನೀವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ರೂಪಾಣಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ನೀವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ

ಅನಿಸಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವಿರಿ

- **ಗುಂಪುಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಜೋಡಿ ಕೆಲಸ:** ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಕುರಿತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಣ್ಣಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ತರಗತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು.
- **ವಿಭೇದಿಸುವುದು:** ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಇರುವ ಹಂತದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಕ್ತಾಂತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು (open-ended tasks) ನೀಡುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ನೀಡಿದಾಗ ಅವರ ಕಾರ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾಲೀಕತ್ವ ಭಾವನೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಗೆ ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ದೊಡ್ಡ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 2: ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರ: ಆಲೋಚನೆ/ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಹಲವಾರು ತಂತ್ರಗಳಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಮೂಲಭೂತ ಹಂತಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪಟ್ಟಿ ಸಾರಾಂಶಿಸುತ್ತದೆ

- **ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುವುದು:** ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶನಗೊಳಿಸಲು ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ನಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಮಂಥನವನ್ನು ಬಳಸಿ, ಇವನ್ನು ಇಡೀ ತರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಶುರು ಮಾಡಿ ನಂತರ ಇಡೀ ತರಗತಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಎತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಚುರುಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ವಿಷಯದ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.
- **ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು:** ಬುದ್ಧಿ ಮಂಥನ ಅವಧಿ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟ ಹಲಗೆ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಚಾರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ನೀವು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಬೀಜಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? (ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಬಳಸಬಹುದು) ಅಥವಾ epigeal ಮತ್ತು lepogaeal ದಿಂದ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ನಡುವಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?
- **ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದು:** ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವಿಧಾನಗಳು ನಿಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಳಸಲಿರುವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಏಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಒಂದು variable ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.
- **ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ದಾಖಲಿಸುವುದು:** ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವರು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ವರದಿಯು ಶಾಬ್ದಿಕವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಚಾರ್ಟ್, ಕೋಷ್ಟಕ

ಅಥವಾ ರೇಖಾ ನಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀವು ತೋರಿಸಬಹುದು

- ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದನ್ನು (ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು) ವಿವರಿಸುವುದು: ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಾರದು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ತಾವೇ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಲಿ (ಶಾಬ್ದಿಕ ಅಥವಾ ಬರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ) ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 3 : ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ (ದೃಷ್ಟಿ, ಶ್ರವಣ, ಸ್ಪರ್ಶ, ವಾಸನೆ, ರುಚಿ) ಕಲಿಕಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ, ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವೆಚ್ಚರಹಿತವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ನಡುವೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಕಾಣುವಿರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕಾಣುವಿರಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೀವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು, ಅದರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಪರಿಸರದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಚೋದಿತರಾಗಲು ನೆರವಾಗಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೆ ಆಗುವ ಕಲಿಕೆ ಆಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿಸುವುದು

ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಇಡಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶ್ರಮ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿಸಲು, ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೀವು

- ಹಳೆಯ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ ಮತ್ತು ಕರಪತ್ರ ಗಳಿಂದ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು(posters) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದು
- ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು
- ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು
- ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು

ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು

ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಹಣ ಅಥವಾ ಪರಿಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮಾರಾಟಗಾರರು ಅಥವಾ ದರ್ಜಿಯನ್ನು ಕರೆದು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಣಿತವನ್ನು ಬಳಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಮೆಹಂದಿ ಹಾಕುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆದು ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು

ಸ್ವಷ್ಟವೆನಿಸಿದಾಗ, ಹೀಗೆ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಪರಿಣಿತರು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ಅಡುಗೆ ಭಟ್ಟರು ಅಥವಾ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು) ಇರಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಇಂತಹ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹವಾಮಾನವು ಶಾಲಾ ಆಟದ ಮೈದಾನ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಹೊರಗಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ನಿಮ್ಮ ಪಾಠ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾದಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಹೊರಗಡೆ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು, ಜೇಡಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಕೀಟಗಳು, ಕಲ್ಲುಗಳು ಅಥವಾ ಮರದ ತುಂಡುಗಳಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು (ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ) ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವನ್ನಾಗಿಸಬಹುದು. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವಂತಹ ಮತ್ತು ಕೂಡಲೇ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ಬಸ್ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಅಥವಾ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಪದಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಗುಣಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಮಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೊರಾಂಗಣವೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ತರಗತಿಯಾಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಅವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು:

- ವೃತ್ತದ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಿಂದುವೂ, ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಸಮಾನ ದೂರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದು
- ಒಂದು ದಿನದ ವಿವಿಧ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳುಗಳ ಉದ್ದವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬಹುದು
- ಸೂಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು
- ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು
- ಸೌರಚಾಲಿತ ಪ್ಯಾನೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
- ಪೈರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು

ಹೊರಗಡೆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಕಲಿಕೆಯು ನೈಜತೆ ಮತ್ತು ಅವರದೇ ಆದ ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನೀವು ಶಾಲಾ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ನಾಯಕರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ, ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ನೀವು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು, ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಇರಬೇಕು.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದು/ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ, ಈಗಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು/ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ನೀವು ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ನೀವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪನ್ಮೂಲಭರಿತರಾಗಲು ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ. ನೀವು ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯ ನಡುವೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಕೌಶಲಗಳಿದ್ದು, ಇದು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ/ಹೊಂದಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲವಿರಬಹುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಲಿದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 4: ಬೀಜ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಹಾಳೆ

ಕೋಷ್ಟಕ R4.1 ಬೀಜ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಹಾಳೆ

ಹೆಸರು					
ವಾರ	ದಿನಾಂಕ	ದಿನಾಂಕ	ದಿನಾಂಕ	ದಿನಾಂಕ	ದಿನಾಂಕ
1					
2					

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 5: ಅನ್ವೇಷಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಹಾಳೆ (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ)

ಕೋಷ್ಟಕ R5.1 ಅನ್ವೇಷಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಹಾಳೆ (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ)

ಕಾರ್ಯ	ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ
ಉಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ	
ನಿಮ್ಮ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ	
ಏನಾಗುವುದೆಂದು ವಿವರಿಸಿ	
ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ	
ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಿ	

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

- 'Classroom management – creating a learning environment, setting expectations, motivational climate, maintaining a learning environment, when problems occur': <http://education.stateuniversity.com/pages/1834/Classroom-Management.html#ixzz38U9nHcd4>
- 'Seeds & germination: science fair projects and experiments': <http://www.juliantrubin.com/fairprojects/botany/seedsgermination.html>
- 'Measuring germination rates': <http://ddl.nmsu.edu/kids/explore/experiments/germination.html>
- 'Inclusive classrooms: achieving success for all students' by Kathleen G. Winterman: <http://ici.umn.edu/products/impact/241/18.html>

ಪರಾಮರ್ಶನ/ಗ್ರಂಥ ಸೂಚಿ

Higgins, S., Hall, E., Wall, K., Woolner, P. and McCaughey, C. (2005) *The Impact of School Environments: A Literature Review*. London: The Design Council. Available from: <http://www.ncl.ac.uk/cflat/news/DCReport.pdf> (accessed 9 September 2014).

Acknowledgements

Except for third party materials and otherwise stated below, this content is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike licence (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>). The material acknowledged below is Proprietary and used under licence for this project, and not subject to the Creative Commons Licence. This means that this material may only be used unadapted within the TESS-India project and not in any subsequent OER versions. This includes the use of the TESS-India, OU and UKAID logos.

Grateful acknowledgement is made to the following sources for permission to reproduce the material in this unit:

Figures 1 and 3: Jane Devereux.

Every effort has been made to contact copyright owners. If any have been inadvertently overlooked the publishers will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

Video (including video stills): thanks are extended to the teacher educators, headteachers, teachers and students across India who worked with The Open University in the productions.